

Warszawa, wg znacznika czasu

**MINISTERSTWO
Rodziny i Polityki Społecznej**

DPS-V.070.712.2020.JS

**Pan
Grzegorz Błażewicz
Zastępca Rzecznika
Praw Pacjenta**

Szanowny Panie Rzeczniku,

nawiązując do pisma znak: RzPP-DZP-WRI.420.41.2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. przekazuję poniższe wyjaśnienia w zakresie kompetencji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Kwestia dostępności opasek medycznych dla osób z chorobą Alzheimera wykracza poza właściwość Ministra Rodziny, niemniej jednak deklarujemy chęć współpracy z Ministerstwem Zdrowia w zakresie rozwoju różnego typu usług dedykowanych osobom z chorobami otępiennymi w ramach kompetencji tutejszego resortu.

Należy wyjaśniać, że osoby z chorobami otępiennymi, w tym chorujące na Alzheimera oraz ich opiekunowie, podobnie jak inne osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, mogą korzystać, zależnie od potrzeb ze świadczeń z pomocy społecznej, przewidzianych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369).

Ponadto obowiązki jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w zakresie tworzenia oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi normuje ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 685). Zgodnie z art. 8 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej mają obowiązek organizowania na obszarze swojego działania, w porozumieniu z podmiotami leczniczymi udzielającymi świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej, oparcia społecznego dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym.

W opinii Ministra Rodziny, zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji, obecnie szczególnie promowane są działania służące procesowi stopniowego odchodzenia od organizowania usług świadczonych wobec osób niesamodzielnych w dużych instytucjach - na rzecz wsparcia

w miejscu zamieszkania. Preferowane są rozwiązania dążące do zapewnienia różnych możliwości i form opieki, jak najbliżej środowiska danej osoby. W ramach organizowania oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, system pomocy społecznej umożliwia, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej różne formy wsparcia środowiskowego, kierowane wyłącznie do tej grupy osób. Należą do nich usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, jak również w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w środowiskowych domach samopomocy. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymaga pomocy innych osób. Mogą być przyznane także osobie w rodzinie, która wymaga pomocy innych osób, jednak rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie są w stanie takiej pomocy zapewnić. Osoby cierpiące na choroby otępienne i chorobę Alzheimera, obejmowane są wsparciem w postaci tych usług, świadczonych w miejscu zamieszkania lub ośrodka wsparcia. Usługi opiekuńcze obejmują: zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację, zapewnianie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Obejmują m. in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnację - jako wspieranie procesu leczenia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Usługi te są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi, dodatkowo muszą posiadać półroczny staż w jednostkach, które oferują swoje usługi osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi są: środowiskowy dom samopomocy lub klub samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Placówki te mogą być przeznaczone dla różnej kategorii osób, w zależności od potrzeb występujących na danym terenie (również dla

osób cierpiących na chorobę Alzheimera). Rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jako zadanie z zakresu administracji rządowej, należy do priorytetowych działań Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. W ramach działalności ośrodków wsparcia świadczone są różnego rodzaju usługi dostosowane do specyficznych potrzeb osób korzystających z tej formy pomocy. Pomoc w tej formie przyznawania jest niezależnie od wysokości dochodu. Od wysokości dochodu uzależniona jest natomiast odpłatność za usługi świadczone w tych ośrodkach. Niemniej jednak obecnie procedowana jest zmiana ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi niebędących usługami całodobowymi byłoby nieodpłatne (*Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej* - numer UD131 w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów).

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W zależności od potrzeb uczestnicy mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Jest to placówka dziennego pobytu, która może prowadzić miejsca całodobowe. Kadre stanowią m. in. psycholog, pedagog, pracownik socjalny, instruktor terapii zajęciowej. Może być zatrudniona także pielęgniarka i fizjoterapeuta, a także inni pracownicy w zależności od potrzeb.

Ważnym ogniwem wsparcia osób zaburzeniami psychicznymi jest również skierowanie do mieszkania chronionego (treningowego lub wspieranego), w którym pod opieką specjalistów osoby tam przebywające przygotowywane są do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagane są w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego.

Warto podkreślić, że zarówno specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i prowadzenie ośrodków wsparcia dla tych osób, to zadania z zakresu administracji rządowej, zlecone do realizacji gminom i powiatom i finansowane ze środków budżetu państwa.

Specjalną formę usług opiekuńczych i bytowych świadczonych przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie mniej niż 3 i nie więcej niż 8 osób wymagających wsparcia w tej formie stanowią rodzinne domy pomocy. Pamiętać jednak należy, że wsparcie w formie rodzinnych domów pomocy koncentruje się na usługach opiekuńczych i bytowych, nie

ma wymogu aby w placówkach tych zatrudniona była specjalistyczna kadra, tak więc możliwość pobytu w rodzinnych domach pomocy zależna jest w głównej mierze od stanu zdrowia osoby.

Dla osób wymagających całodobowej opieki ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, ustawa o pomocy społecznej oferuje wsparcie w formie skierowania do domu pomocy społecznej dostosowanego do potrzeb osoby kierowanej. Domy pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej świadczącymi usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne dla osób w nim przebywających. Domy te nie sprawują natomiast funkcji leczniczych i nie zapewniają świadczeń medycznych, jednak zgodnie z art. 58 ww. ustawy o pomocy społecznej domy umożliwiają i organizują mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej, przysługującym im na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych. Osoby chorujące na choroby otępienne zazwyczaj kierowane są do domów pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Ministerstwo Rodziny wspiera również działania samorządów w zakresie realizacji usług opiekuńczych. Od stycznia 2018 r. Ministerstwo realizuje Program „Opieka 75+”, który jest adresowany do gmin miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich do 60 tys. mieszkańców. Gminy, które przystąpią do realizacji programu uzyskają finansowe wsparcie do 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania w zakresie realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób spełniających kryteria określone w programie.

Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

1. Zapewnienia ww. osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
2. Poprawy jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej.
3. Umożliwienia gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.
4. Wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

W ramach programu gmina może skorzystać z dofinansowania ze środków budżetu państwa na świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, jeżeli:

- 1) dane świadczenie realizuje samodzielnie, tj. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, urzędu gminy lub innych gminnych jednostek organizacyjnych (zatrudnionych na umowę o pracę) lub
- 2) zleca realizację przedmiotowego zadania organizacjom pozarządowym lub
- 3) kupuje usługi opiekuńcze od podmiotów sektora prywatnego.

W roku 2020 środki finansowe z programu mogły być przeznaczone na:

- dofinansowanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i będą one kontynuowane w roku 2020,
- dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych osobom, którym w roku 2019 nie były one świadczone,
- dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Odnosząc się do kwestii związanych z zapewnieniem opieki wytchnieniowej informuję, że w bieżącym roku realizowany jest również Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, stanowiący kontynuację Programów „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 i „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020. Doświadczenia płynące z realizacji pierwszej i drugiej edycji programu wskazują na konieczność kontynuacji działań zmierzających do zwiększenia dostępności tego rodzaju wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów i rozwijania systemu opieki wytchnieniowej na poziomie lokalnym.

Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie. Zapewnienie wsparcia w zakresie usługi opieki wytchnieniowej wpisuje się w główny cel powstałego w dniu 1 stycznia 2019 r. państwowego funduszu celowego pn. Fundusz Solidarnościowy. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787), celem Funduszu Solidarnościowego jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Osobista, stała opieka nad dzieckiem lub dorosłą osobą, których niepełnosprawność związana jest z szerokim spektrum problemów zdrowotnych prowadzących do znacznego

ograniczenia samodzielności, bardzo często oznacza konieczność wsparcia w prawie każdym elemencie codziennego życia. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnuje z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z indywidualnych aspiracji.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem dla siebie, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Poprzez uruchomienie Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 r. oraz edycja 2020 zwiększył się zakres i zasięg realizacji usług opieki wytchnieniowej. Wcześniej tylko nieliczne organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego oferowały pomoc członkom rodzin, opiekunom osób z niepełnosprawnością.

Z związku z tym podejmowane jest kolejne działanie, aby usługa tego typu stała się powszechnie dostępna, a opiekun osoby niepełnosprawnej miał prawo decydowania o rodzaju pomocy, z której chce skorzystać oraz o sposobie jej udzielenia. Należy podkreślić, że wsparcie w formie usługi opieki wytchnieniowej powinno być udzielane członkowi rodziny lub opiekunowi osoby niepełnosprawnej w czasie i w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne.

Warto również dodać, że wobec zdiagnozowanych potrzeb osób starszych, w tym niesamodzielnych osób starszych oraz problemów środowiska opiekunów - Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej określiło priorytetowe obszary rozwoju usług społecznych w dokumencie rządowym, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2018 r. pt. „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność” (uchwała nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r.).

W dokumencie zostały uporządkowane działania publiczne prowadzone na rzecz osób starszych oraz wyznaczone kierunki polityki senioralnej w Polsce. *Polityka* uwzględnia 7 obszarów polityki społecznej dotyczących ogółu osób starszych oraz po raz pierwszy aż 4 obszary działań skierowane bezpośrednio do niesamodzielnych osób starszych i ich

opiekunów. Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych oraz ich opiekunów:

- I.** Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych (w tym m.in.: stworzenie warunków do rozwoju standaryzowanych usług pomocowych i opiekuńczych, w tym telemedycyny, wspomagających funkcjonowanie osób starszych);
- II.** Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób starszych (w tym m.in.: podjęcie działań mających na celu poprawę komunikacji i funkcji poznawczych niesamodzielnych osób starszych (w szczególności osób z demencją) w opiece długoterminowej w oparciu o walidację gerontologiczną, stymulację podstawową oraz inne metody);
- III.** Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym (w tym m.in.: ustalenie i wdrożenie do praktyki w ochronie zdrowia i pomocy społecznej koncepcji opieki i pielęgnacji na podstawie oceny poziomu niesamodzielności i kwalifikowania do poszczególnych świadczeń);
- IV.** System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne (w tym m.in.: profesjonalne wsparcie rodzin sprawujących opiekę domową – poradnictwo, konsultacje, treningi umiejętności opiekunów nieformalnych (świadczone przez lekarzy, pielęgniarki, fizjoterapeutów, opiekunów medycznych i pracowników socjalnych) oraz inne działania na rzecz podnoszenia jakości opieki domowej).

Ponadto, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej realizuje programy rządowe skierowane do osób starszych, w ramach których mogą być wspierane niesamodzielne osoby starsze, m.in. osoby z demencją, w tym chorujące na chorobę Alzheimera oraz ich opiekunowie. W Programie ASOS są to zadania zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym, które realizują m.in. szkolenia dla opiekunów lub rozwijają sieć wolontariatu czy samopomocy seniorskiej. Natomiast w Programie *Senior+* – zajęcia i usługi realizowane w placówkach *Senior+* w formie dziennej, przyczyniają się do zapewnienia warunków do aktywnego, bezpiecznego i godnego starzenia się, a przez co prowadzą także do opóźniania pojawiania się niesamodzielności u seniorów.

W ramach Programu ASOS, organizacje pozarządowe i inne podmioty uprawnione działające na rzecz osób starszych mogą ubiegać się o dotacje między innymi w ramach priorytetu *IV. Usługi społeczne dla osób starszych*. W ramach tego priorytetu dofinansowywane

są działania służące rozwojowi różnych form wsparcia poprzez zwiększenie dostępności i podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych. Kluczowe znaczenie ma tutaj tworzenie lokalnych sieci wsparcia opartych na działaniach wolontariuszy w celu tworzenia środowiska samopomocy. Na jego finansowanie do 2020 r. z budżetu państwa zostało przeznaczonych łącznie 280 mln zł - w podziale na każdy rok po 40 mln.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej corocznie wspomaga samorządy - w ramach Programu „Senior+” gminy i powiaty otrzymują wsparcie finansowe na tworzenie oraz utrzymanie placówek dziennego pobytu dla osób starszych: Dziennych Domów i Klubów *Senior+*.

Placówki *Senior+*, zlokalizowane na terenie całej Polski oferują osobom starszym szeroki katalog usług z zakresu aktywizacji społecznej, edukacji, działalności sportowej i kulturowo - oświatowej, rehabilitacji, usług socjalnych oraz różnych form terapii zajęciowej. Regularne spotkania z uczestnikami zajęć urozmaicają życie codzienne seniorów i zapewniają im przede wszystkim w pełni bezpieczne i różnorodne formy aktywności, dostosowane do zainteresowań, potrzeb i możliwości osób w podeszłym wieku.

Uczestnictwo w zajęciach sprawia, że wiele starszych osób odzyskuje pewność siebie i staje się bardziej samodzielna. Dostęp do zajęć rozwijających intelektualnie powoduje, że poprawia się kondycja umysłowa osób starszych. Wspólne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych i rekreacyjnych, wyjazdy integracyjne, a także uczestnictwo w różnego typu warsztatach, wpływa bardzo korzystnie na poczucie przynależności do grupy, a co za tym idzie zmniejsza poczucie osamotnienia. Uczestnicy zajęć z czasem stają się bardziej samodzielni, a możliwość decydowania o kształcie dostępnej oferty buduje w nich poczucie sprawczości.

Według sprawozdań wojewodów, do końca 2019 r. funkcjonowało w Polsce 771 ośrodków wsparcia *Senior+*, w tym 277 Dziennych Domów i 494 Kluby *Senior+*, które łącznie oferowały seniorom 19 151 miejsc.

W 2020 r. na realizację Programu *Senior+* przeznaczono środki finansowe w wysokości 80 mln zł, w ramach których do dofinansowania rekomendowano w sumie 858 ofert, w tym:

- utworzenie lub wyposażenie 47 Dziennych Domów i 211 Klubów *Senior+*
- oraz zapewnienie funkcjonowania dla 251 Dziennych Domów i 349 Klubów *Senior+*.

W 2020 r. planowane było utworzenie ok. 5,4 tys. miejsc w nowych ośrodkach oraz zapewnienie prawie 15 tys. w już istniejących placówkach.

W związku ze stałym rozwojem polityki senioralnej oraz zakończeniem obu Programów w 2020 r. – w Ministerstwie zostały przygotowane nowe programy rządowe na nadchodzące lata.

Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego *SENIOR+ na lata 2021-2025* został ujęty w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady

Ministrów pod numerem ID95. Projekt uchwały podlegał uzgodnieniom, konsultacjom publicznym i opiniowaniu, a także uzgodnieniom międzyresortowym. Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także Komitet Społeczny Rady Ministrów. Treść Programu uwzględnia rozwiązania, które wynikają z doświadczeń związanych z realizacją poprzedniej edycji Programu, a także zgłaszanych przez jednostki samorządu terytorialnego i urzędy wojewódzkie problemów i zagadnień wymagających doprecyzowania. Ogólna kwota środków z budżetu państwa na realizację programu wynosi 300 mln zł.

W związku z zakończeniem Programu ASOS po 2020 r. – w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej zaprojektowany został także nowy Program o podobnym charakterze – Program Wieloletni na rzecz Osób Starszych *Aktywni+* na lata 2021-2025.

Celem *Programu Aktywni+* jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego oraz wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów, m.in. poprzez:

- wzrost zaangażowania osób starszych w kontakty społeczne poprzez wzbogacenie oferty zagospodarowania ich czasu wolnego;
- zwiększenie zaangażowania osób starszych w procesy partycypacyjne zachodzące w życiu publicznym;
- podnoszenie kompetencji cyfrowych seniorów oraz kształtowanie postaw sprzyjających wykorzystywaniu nowych technologii w życiu codziennym;
- budowanie pozytywnego wizerunku starości i starzenia się oraz rozwijanie kompetencji społecznych (wiedzy, umiejętności, postaw) wobec starości u osób w każdym wieku.

W ramach Programu *Aktywni+* zaplanowano dofinansowywanie projektów, realizujących działania na rzecz osób starszych w ramach 4 priorytetów, które zawierają następujące obszary wsparcia:

1. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA (w tym, czas wolny - zwiększenie udziału osób starszych w aktywnych formach spędzania czasu wolnego; wsparcie dla samodzielności - wspieranie niesamodzielnych osób starszych i ich otoczenia w miejscu zamieszkania; wolontariat senioralny - rozwijanie wolontariatu osób starszych w środowisku lokalnym; wsparcie na rynku pracy - wzrost zaangażowania osób starszych w obszarze rynku pracy).
2. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA (w tym, samoorganizacja środowiska senioralnego - wzmocnienie samoorganizacji środowiska osób starszych; wpływ na lokalne działania - zwiększenie wpływu osób starszych na decyzje dot. warunków życia obywateli).
3. WŁĄCZENIE CYFROWE (w tym, kompetencje w zakresie posługiwania się nowymi technologiami - zwiększanie umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami

i korzystania z nowych mediów przez osoby starsze; wdrażanie nowych technologii - upowszechnianie i wdrażanie rozwiązań technologicznych sprzyjających włączaniu społecznemu i bezpiecznemu funkcjonowaniu osób starszych).

4. PRZYGOTOWANIE DO STAROŚCI (w tym, integracja międzypokoleniowa - wzmocnienie trwałych relacji międzypokoleniowych; kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych - kształtowanie empatycznych postaw wobec osób starszych oraz upowszechnianie pozytywnego wizerunku starości; bezpieczeństwo - zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych w sferze prawnej).

Budżet Programu *Aktywni+* w latach 2021-2025 wyniesie 200 mln zł. W latach 2021-2025 planuje się równomierny podział środków pomiędzy poszczególnymi latami. Program *Aktywni+* został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 167 z dnia 16 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych *Aktywni+* na lata 2021-2025.

Z poważaniem

Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/